

**MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN BATI MÜZİĞİ
TEORİ VE UYGULAMA DERSİNE YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Mehmet DURAK* - İzzet YÜCETOKER**

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin iki dönem batı müziği teori ve uygulama derslerini tamamladıktan sonraki bilgi düzeylerini belirlemektir. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 126 öğrencidir. Araştırma, betimsel tarama modeli kullanılarak tasarlanmış ve veri toplama araçları olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen batı müziği teori ve uygulama bilgi testi ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler, Kruskall-Wallis ve Mann-Whitney U testleri yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin sadece iki dönem batı müziği teori ve uygulama derslerini almalarının, müziksel işitme, okuma ve yazma becerileri açısından yetersiz olduklarını göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin mezun oldukları lise türü, ders sürelerini yeterli bulma düzeyleri ve üniversiteye başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları gibi değişkenler, batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanları arasında anlamlı farklar olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırma, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama derslerine yönelik bilgilerini ölçmek amacıyla bir bilgi testi geliştirmenin yanı sıra, mevcut sınırlı çalışmalara katkı sağlayabilecek önemli bir araştırma olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, Batı müziği teori ve uygulama, Solfej, Bilgi testi.

**Evaluation of the Knowledge Levels of Students Studying in the Department of Music Education towards
Western Music Theory and Practice Course**

Abstract

This research aims to determine the student's knowledge levels in the Department of music education after completing two semesters of Western music theory and practice courses. The study group consisted of 126 students studying in the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of Marmara University Atatürk Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Department of Music Education. The study was designed using a descriptive survey model, and the Western music theory and practice knowledge test and personal information form developed by the researchers were used as data collection tools. The data obtained were analyzed with the help of Kruskall-Wallis and Mann-Whitney U tests. According to the research results, the fact that the students studying in the Department of music education have taken only two semesters of Western music theory and practice courses shows that they are inadequate in musical hearing, reading and writing skills. In addition, variables such as the type of high school the students graduated from, their level of finding the duration of the course sufficient, and their musical hearing, reading and writing education before starting university revealed that there were significant differences between the total scores of the western music theory and practice course achievement test. This research is considered an important research that can contribute to the existing limited studies and develop a knowledge test to measure the knowledge of students studying in the Department of music education towards Western music theory and practice courses.

Keywords: Music education, Western music theory and practice, Solfege, Knowledge test.

* Öğr. Gör., Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, mehmet.durak@marmara.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-3428-4083>

** Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, izzet.yucetoker@marmara.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9911-749X>

1. Giriş

Eğitim, bireylerin hayatını anlamlı sürdürebilmesi için temel olan yetenek ve davranışa yönelik beceriler elde ettiği kazanımlardır (Demirel & Kaya, 2002) Eğitim bireylere ve toplumlara belirli hedefler doğrultusunda sistematik bir yapı içerisinde genelden özele bir yol izler. Geçmişte Platon, Konfüçyüs ve Aristo gibi birçok felsefi bakış açısına sahip düşünür ve bilim adamı, sanat alanı içinde yer alan müzik eğitimi insanın zekasını geliştiren, ruhunu arındıran ve bireyin müzik yoluyla iyi bir karaktere ulaşmasını sağlayan cümlelerle ifade etmişlerdir (Tarman, 2016).

Uçan (2018)'a göre müzik eğitimi kendi sanat alanına özgü bireysel olmakla birlikte kendi içinde belirli kol ve dallara ayrılır. Bundan ötürü müzik eğitiminde temel hedef, izlenen strateji, kullanılan materyal, ön görülen amaçlar doğrultusunda kendi içinde çeşitlik gösterir ve bu çeşitlilikten dolayı üç ana hedefe yönelik sınıflandırılırlar. Bunlar sırasıyla genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi, belirli bir müzikal yatkınlığa sahip olan bireylere yöneliktir. Bu bağlamda mesleki müzik eğitiminin ilkesi, kendine özgü belirli hedeflere yönelik müziksel becerileri istendik yönde kazandırmaktır (Tarman, 2016). Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren güzel sanatlar liseleri, konservatuar, güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümleri bulunmaktadır (Yalçın, 2017).

Müzik öğretmenliği bölümlerinin ortaya çıkışı Musiki Muallim Mektebi ile başlamıştır. Amaçları müzik eğitimi yoluyla belirli hedeflere yönelik bilgi, beceri ve donanıma sahip müzik öğretmeni yetiştirme işlevi olan müzik öğretmenliği eğitimi, ülkemizde üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı olan müzik eğitimi anabilim dallarında yürütülmektedir. Müzik öğretmenliği bölümlerindeki eğitim programları, müzik alanına özgü geniş bilgi birikimiyle birlikte öğrenciye öğretmeye yönelik pedagojik bilgilerde içermektedir (Akbulut, 2006). Bu bölümden mezun olan öğrenciler, lisans eğitimi süresince genel kültür, genel yetenek, öğretmenlik alanına özgü pedagojik meslek bilgisi dersleri ile alan eğitimine yönelik bireysel ya da toplu dersler olarak müzik öğretmenliği mesleğini gerektiren temel yetkinlikleri elde etmeye çalışmaktadırlar (Demirci, 2017).

Çağın gelişmesi ve değişmesiyle birlikte müzik öğretmenliği mesleğine ilişkin ihtiyaçlar da artmaktadır. Bu sebeple müzik öğretmenliği lisans ders programları belirli bir plan çerçevesinde öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda güncellenmektedir. Eğitim sisteminde gerçekleşen değişim ve gelişimler ile bireysel ve toplumsal gereksinimler doğrultusunda 28.02.2017 tarihinde YÖK tarafından tekrardan düzenleme kararı alınarak 2018 yeni öğretmen yetiştirme lisans programı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda YÖK 2018 müzik öğretmenliği lisans programındaki dersler üç ana gruba ayrılmıştır. Öğretmenlik mesleğinin önemli bileşenleri olan Öğretmenlik Meslek Bilgisi (MB), Alan Eğitimi (AE) ve Genel Kültür (GK) adı altındaki bu üç grup, mesleğin temel unsurlarını oluşturur. 2018 müzik öğretmenliği lisans programında eski adı müziksel işitme okuma ve yazma dersi olan batı müziği teori ve uygulama dersi; üniversiteyi yeni kazanan birinci sınıf müzik öğretmeni adayları için birinci dönem ve ikinci dönem olmak üzere “Batı Müziği Teori ve Uygulamaları 1” ve “Batı Müziği Teori ve Uygulamaları 2” adında zorunlu bir ders olarak verilmektedir. Müzik öğretmeni adayları için temel konumda olan bu ders, öğrencilere müzikal beceriler kazandırmanın yanında müzikal anlayışlarını derinleştirerek müziksel işitme okuma ve yazma becerilerinin gelişimine katkıda bulunmaktadır (Yüksek Öğretim Kurumu[YÖK], 2018).

2007 yılında uygulanan müzik öğretmenliği programında müziksel işitme, okuma ve yazma (MİOY) dersi altı dönem zorunlu olarak verilirken güncellenen 2018 programında batı müziği teori ve uygulama adıyla iki döneme düşürülmüştür. Bu doğrultuda Saydam (2018)'a göre mesleki müzik eğitiminin her evresinde bulunan müziksel işitme, okuma ve yazma dersinin yeterince yapılmamasının öğrencilerin temel müziksel becerilerini olumsuz etkileyeceğini; Uçan (2018)'a göre müzik öğretmeni

adaylarının iyi derecede nota, aralık tonalite, şarkı besteleme ve eser analizi yapma gibi becerilere sahip olması için müziksel işitme okuma ve yazma dersinin ilk yarı yıldan itibaren en az dört dönem zorunlu olması gerektiğini; Çevik (2018)'e göre müziksel işitme okuma ve yazma dersinin müzik öğretmeni adaylarına müziksel bilgi ve beceri, müziksel dinleme ve söyleme, eseri analiz etme, eleştirel düşünme gibi yeterlikler kazandırdığı ve yeni programda dersin iki döneme düştüğü için bu yeterliklerin yetersiz kaldığını vurgulamıştır.

Batı müziği teori ve uygulamaları dersi müzik öğretmeni adayları için temel bir ders olup bireysel çalgı eğitimi dersi, çoksesli koro dersi, piyano eğitimi dersi, armoni ve eşliklime dersi ve ses eğitimi dersi gibi müzik öğretmenliği programı içerisinde yer alan diğer dersler ile etkileşimli olarak yürütülmektedir. Bu bağlamda öğrenciler batı müziği teori ve uygulaması dersinde basit ve bileşik ölçü, ritmik kalıplar, nota okumakta gerekli olan anahtar kavramı, aralık ve ton bilgisi, akorların oluşumu ve kurulumu, müziksel söyleme ve ritmik okumada kullanılan temel gürlük, hız ve süslemeler gibi becerileri farklı ders öğretim yöntemlerine göre öğrenir. Bu sebeple öğrencilerin derse devam durumları, ders içerisindeki aktif katılımları, ders başarısızlıkları dikkate alınarak ders ile ilgili farklı ölçme ve değerlendirme uygulamaları bulunmaktadır. Bu ders, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve yeteneklerine uygun bir şekilde öğrenmelerini teşvik etmeyi ve müzik öğretmeni adaylarının gelişimlerini izlemeyi amaçlamaktadır (Özdemir, 2019; Yaşmut, 2013; YÖK, 2018).

YÖK (2018) müzik öğretmenliği programı içerisinde batı müziği teori ve uygulama dersi adı altında iki dönem verilen dersin içeriğinde müzikte basit ve bileşik ölçü, ritim kavramı, anahtar kavramı, majör-minör ve artık-eksik aralık bilgisi, majör- minör ton kavramı, kök ve çevrim akorların kurulumu, müziksel söyleme ve dikte yazmada yararlanılan başlıca müzik terimleri (nota kalıplarının süre uzunluğunu belirtme işaretleri, süsleme notaları ifadelendirme işaretleri, tempo ve nüansları ifadelendirme işaretleri), majör ve minör diziler, temel konumda akorlar gibi müzik öğretmeni adayları için müzik eğitiminin her alanında gerekli olan temel müziksel işitme, okuma ve yazmaya sahip bütün bilgilerin bir yılda verilmesi beklenmektedir. Ancak 2018 müzik öğretmenliği programı müfredatında müziksel işitme okuma ve yazma becerilerinin bir yılda verilmesinin öğrencilerin üzerinde bilgilerini ölçebilecek bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu araştırmanın problemi; “Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin iki dönem batı müziği teori ve uygulama dersi aldıktan sonraki bilgi düzeyleri ne durumdadır” olarak belirlenmiştir.

Bu problem cümlesinden yola çıkılarak araştırmanın alt problemleri aşağıda belirtilmiştir:

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin;

- 1) Batı müziği teori ve uygulama dersi genel başarı puanları ne düzeydedir?
- 2) Mezun oldukları lise türü ile başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 3) Öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ile başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 4) Ders süresini yeterli bulmaları ile başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 5) Solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulmaları ile başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 6) Üniversitede müzik eğitimine başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları ile başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Yöntem

Tarama modeline dayalı, betimsel çalışma olan bu araştırma müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersine yönelik bilgi seviyelerin belirlenmesini ve araştırılmasını amaçlayan bir araştırmadır. Tarama modeli geçmişte veya devam eden bir durumu var

olan biçimiyle tespit etmeyi hedefleyen araştırma modelidir. Araştırmada incelenen birey veya nesne, kendi özgün koşulları içinde ve gerçek haline sadık kalınarak tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2006).

Buna göre araştırmada müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersine yönelik bilgilerinin değerlendirilmesi; mezun oldukları lise türü, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, ders sürelerini yeterli bulmaları, solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulmaları ve üniversitede müzik eğitimine başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları değişkenleri açısından fark yaratıp yaratmadığının belirlenmesine yönelik olarak tarama modeline dayalı betimsel bir model tercih edilmiştir.

Araştırma uygulanmadan önce, gönüllü bireylerin katılımı esas alınarak bilgilendirilmiş onam formu sunulmuştur. Araştırmada, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 126 öğrenciden oluşan bir çalışma grubu kullanılmıştır. Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, araştırmanın kapsamına ve içeriğine uygun olan unsurlara veya bireylere kolay ulaşılabilirlik ve uygunluk kriterlerine dayanarak örneklemin oluşturulmasını sağlayan bir yöntemdir (Oral & Çoban, 2020). Verilerin analizinde Batı Müziği Teori ve Uygulama Dersine Yönelik başarı testinin normal dağılım göstermediği belirlenmiş olup, bu sebeple non-parametrik yöntemler Kruskal-Wallis ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Örneklem grubunun demografik özellikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubunun demografik özellikleri

Mezun oldukları lise	f	%
Güzel Sanatlar Lisesi	70	55.6
Diğer	56	44.4
Toplam	126	100
Öğrenim gördükleri sınıf	f	%
1. Sınıf	32	25.4
2. Sınıf	31	24.6
3. Sınıf	32	25.4
4. Sınıf	31	24.6
Toplam	126	100
Ders sürelerini yeterli bulmaları	f	%
Evet	41	32.5
Hayır	85	67.5
Toplam	126	100
Solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulmaları	f	%
Evet	45	35.7
Hayır	81	64.3
Toplam	126	100
Üniversitede müzik eğitimine başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları	f	%
Evet	106	84.1
Hayır	20	15.9
Toplam	126	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, çalışma grubunun %55.6’sı Güzel Sanatlar Lisesi, %44.4’ü ise diğer liselerden mezun olmuştur. Öğrencilerin %25.4’ü 1. sınıf, %24.6’sı 2. sınıf, %25.4’ü 3. sınıf ve %24.6’sı 4. sınıftan oluşmaktadır. Öğrencilerin ders sürelerini %32.5’nin yeterli bulduğu %67.5’nin yeterli bulmadığı görülmektedir. Öğrencilerin solfej ve teori alanlarında %35.7’sinin kendilerini yeterli bulduğu, %64.3’nün kendilerini yeterli bulmadığı görülmektedir. Öğrencilerin üniversitede müzik eğitimine başlamadan önce %84.1’nin müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi aldığı ve %15.9’nun müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almadığı görülmektedir.

2.1. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada batı müziği teori ve uygulaması dersinin yeterli olup olmadığını ölçmek amacıyla Batı Müziği Teori ve Uygulama Testi(BMTUT) geliştirilmiştir. Geliştirilen bu test müzik eğitimi öğrencilerinin alana yönelik başarılarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Test geliştirme aşamaları Crocker ve Albina (1986; Akt. Kurt vd., 2023)’ya ait test geliştirme aşamaları dikkate alınarak yapılmıştır.

1. BMTUT ile elde edilen verilerin amacının belirlenmesi,
2. Testin kapsamının belirlenmesi,
3. BMTUT madde havuzunun oluşturulması,
4. Maddelerin uzman görüşlerine sunulması,
5. Görüşler sonunda deneme formunun hazırlanması,
6. Deneme formuna ön pilot uygulamasının yapılması,
7. Ön pilot uygulama sonucunda madde çıkarımı ve maddeleri düzenlemelerin yapılması,
9. Çıkarılan maddeler sonucunda gerekli düzeltmeler yapılarak tekrar uzman görüşlerine sunulması,
10. Nihai testin oluşturulması olarak özetlenebilir.

Çalışma öncesi alan yazın incelenmiş olup batı müziği teori ve uygulaması ders içerikleri belirlenmiştir. Maddelere oluşturan kazanımlar YÖK (2018) müzik öğretmenliği programı batı müziği teori ve uygulama dersi birinci döneme ait bilişsel alana yönelik hedef ve kazanımlarına göre hazırlanan müzikte basit ve bileşik ölçü, ritim kavramı, anahtar kavramı, majör-minör ve artık-eksik aralık bilgisi, majör-minör ton ve dizi bilgisi, kök ve çevrim akorların kurulumu, müziksel söyleme ve yazmada kullanılan müzikal ifadeler (nota kalıplarının süre uzunluğunu belirtme işaretleri, süsleme notaları belirtme işaretleri, hız ve gürlük terimleri) ve kök konumunda akorlara yönelik kazanımlarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Seçenekler belirlenirken bir tanesi doğru cevap, seçeneklerden üç tanesi hatalı cevap ve son şıkta ise bilmiyorum seçeneği bulunmaktadır. Sorular hazırlanırken test hazırlama yöntemlerine uygunluk için “çok kolay”, “kolay”, “zor”, ve “çok zor” olarak oluşturulmuştur.

Maddelerle, beş seçenekli 50 sorudan oluşan başarı testi soru havuzu oluşturulmuştur. Soru havuzu oluşturulurken “Müziğin Temel Kuramları”, “Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram 1”, “Sorular ve Alistirmalarla Müzik Kuramları” gibi kaynaklardan yararlanılmıştır (Demir, 2021; Elhankızı, 2008; Özgür & Aydoğan, 2009). 50 sorudan oluşan maddeler müzik teorisi alanından 12 öğretim üyesine gönderilmiştir. Ayrıca Türkçe öğretim üyesinden yardım alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda düzeltilmesi gereken maddeler yeniden yapılandırılmıştır.

Düzeltilmeler sonucunda ön uygulama için hazır hale gelen test 20 öğrenciye ön deneme için uygulanmıştır. Öğrencilerden testte anlaşılmayan, yazım hatası olan ve kolay-zorluk ilişkisi hakkında görüşler alınmıştır. Ön uygulama sonucunda altı maddenin zor anlaşıldığı tespit edilmiştir. Tespitler

sonucunda BMTUT tekrar yapılandırılmış ve yine alanda uzman 12 öğretim üyesine 3'lü likert şeklinde uygun, uygun/düzeltilmeli ve uygun değil şeklinde gönderilmiştir.

Uzmanlardan gelen soruların yanıtları ise Lawshe (1975) tarafından geliştirilen formül kullanılarak, uzmanların sorulara verdikleri yanıtlar hesaplanmıştır.

Tablo 2. Başarı testi maddeleri

Seçenekler	Uygun	Uygun/ Düzeltilmeli	Uygun Değil	KGO
1	12	0	0	1.00
2	12	0	0	1.00
3	12	0	0	1.00
4	12	0	0	1.00
5	12	0	0	1.00
6	12	0	0	1.00
7	11	1	0	0.83
8	12	0	0	1.00
9	12	0	0	1.00
10	12	0	0	1.00
11	10	2	0	0.66
12	10	2	0	0.66
13	12	0	0	1.00
14	12	0	0	1.00
15	12	0	0	1.00
16	12	0	0	1.00
17	12	0	0	1.00
18	12	0	0	1.00
19	12	0	0	1.00
20	12	0	0	1.00
21	12	0	0	1.00
22	12	0	0	1.00
23	12	0	0	1.00
24	12	0	0	1.00
25	12	0	0	1.00
26	12	0	0	1.00
27	12	0	0	1.00
28	12	0	0	1.00
29	12	0	0	1.00
30	10	2	0	0.66
31	12	0	0	1.00
32	12	0	0	1.00
33	12	0	0	1.00
34	12	0	0	1.00
35	12	0	0	1.00
36	12	0	0	1.00
37	12	0	0	1.00
38	12	0	0	1.00
39	12	0	0	1.00
40	12	0	0	1.00

Seçenekler	Uygun	Uygun/ Düzeltilmeli	Uygun Değil	KGO
41	11	1	0	0.83
42	12	0	0	1.00
43	10	2	0	0.66
44	10	2	0	0.66

Alan uzmanlarının, batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testine verdikleri cevaplar ve bu cevapların kapsam geçerlik oranları ve indeksi, yukarıdaki tabloya göre belirtilmektedir. Lawshe (1975), 12 uzmanın geçerlik ölçütünü 0,56 olarak belirlemiştir. 44 maddeden 37 maddede herhangi bir düzeltme yapılmazken, 7 maddeye düzeltme verilmiştir. 44 maddenin ortalaması hesaplandığında ölçme aracının kapsam geçerlik indeksi 0,95 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, başarı testinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir.

2.2. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin istatistik analizler kullanılarak çözümlenmeleri yapılmıştır. Çalışma grubunun demografik özellikleri merkezi dağılım ölçülerinden frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin araştırılmasında çarpıklık/basıklık (kurtosis/skewness) katsayısı incelenmiş her bir bilgi testi maddesinin -1 ile +1 aralığından uzak olduğu görülmüştür. Varyansların eşitliğini sınamak için uygulanan Levene's Testi ve normallik varsayımını sınavan Kolmogorov-Smirnov testinde $p < 0.05$ sonucuna ulaşılmış ve verilerin normallik varsayımını sağlamadığı, yapılacak olan farklılaşma testlerinde parametrik olmayan testlerin uygulanacağı sonucuna varılmıştır. Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersine yönelik bilgilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesine yönelik olarak Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Kruskal-Wallis testi, parametrik olmayan bir testtir ve tek yönlü bir varyans analizidir; iki veya daha fazla bağımsız grubun medyanları arasındaki istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için kullanılır (Büyüköztürk, 2020). Mezun oldukları lise türü, ders sürelerini yeterli bulmaları, solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulmaları ve üniversitede müzik eğitimi başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesine yönelik olarak Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Mann-Whitney U testi iki ilişkisiz örneklem arasında ulaşılan puanların arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için kullanılan yöntemdir. Bu test, verilerin normallik varsayımını sağlamadığı durumlarda veya sıralı verilerin karşılaştırılması gerektiğinde tercih edilir (Büyüköztürk, 2020).

2.3. Araştırma Etiği

Çalışmanın veri toplamadan veri analizine, yazımından kaynak gösterimine kadar tüm aşamalarında etik kurallara uyulmuştur. Araştırmaya ilişkin etik kurul izinleri, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 24.10.2023 tarih ve 10-01 sayılı kararı ile alınmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarına ilişkin tanımlayıcı değerleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarına ilişkin tanımlayıcı değerleri

Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanları	n (Toplam cevap sayısı)	Doğru cevap işaretlenen cevap sayısı	Yanlış cevap işaretlenen cevap sayısı	Bilmiyorum şıkkı işaretlenen cevap sayısı	x	ss
Müzikte ölçü (5 soru)	630	396	169	65	12.62	1.78
Müzikte ritim (5 soru)	630	385	177	68	12.51	2.01
Anahtar kavramı (4 soru)	504	355	109	40	10.50	1.61
Aralık ve tonalite kavramı (10 soru)	1260	699	362	199	23.96	4.16
Akorların oluşumu (5 soru)	630	368	130	132	11.87	2.75
Müziksel okuma ve yazmada kullanılan temel müzik terimleri (5 soru)	630	423	131	76	12.75	2.17
Majör ve minör diziler (6 soru)	756	480	168	108	14.95	2.80
Yedili akorların oluşumu (4 soru)	504	219	127	158	8.48	2.67

Tablo 3'te görüldüğü gibi, müzikte ölçü alt boyutu 5 sorudan oluşmaktadır ve 630 yanıtta %62.85'i doğru cevap; %37.15'i ise yanlış cevaptır. Müzikte ritim alt boyutu 5 sorudan oluşmaktadır ve 630 yanıtta %61.12'si doğru cevap; %38.88'i ise yanlış cevaptır. Anahtar kavramı alt boyutu 4 sorudan oluşmaktadır ve 504 yanıtta %70.43'ü doğru cevap; %29.57'si ise yanlış cevaptır. Aralık ve tonalite alt boyutu 10 sorudan oluşmaktadır ve 1260 yanıtta %55.47'si doğru cevap; %44.53'ü ise yanlış cevaptır. Akorların oluşumu alt boyutu 5 sorudan oluşmaktadır ve 630 yanıtta %58.41'i doğru cevap; %41.59'u ise yanlış cevaptır. Müziksel okuma ve yazmada kullanılan temel müzik terimleri alt boyutu 5 sorudan oluşmaktadır ve 630 yanıtta %67.14'ü doğru cevap; %32.86 ise yanlış cevaptır. Majör ve minör diziler alt boyutu 6 sorudan oluşmaktadır ve 756 yanıtta %63.50'si doğru cevap; %37.15'i ise yanlış cevaptır. Yedili akorların oluşumu alt boyutu 4 sorudan oluşmaktadır ve 630 yanıtta %43.45'i doğru cevap; %56.55 ise yanlış cevaptır.

Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarının mezun olunan lise türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanları ile mezun olunan lise türüne yönelik Mann Whitney U testi sonuçları

Lise türü	n	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Güzel sanatlar lisesi	70	74.03	5182.00	1223	-3.620	.000*
Diğer	56	50.34	2819.00			

*p<.01

Tablo 4'teki verilere göre, müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin, mezun olunan lise türü değişkenine bağlı olarak batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının farklılaşma durumunu belirlemek için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık oluşturduğu bulunmuştur (U=1223, p< .01). Bu sonuçlar doğrultusunda, güzel sanatlar lisesi mezunu öğrencilerin diğer liselerden mezun olanlara kıyasla müzikte ölçü, ritim ve anahtar kavramları, akor oluşumu, solfej

söyleme ve dikte yazma gibi temel müzik terimleri, majör-minör diziler ve yedili akorların oluşumu gibi konulara daha hakim oldukları görülmektedir. Bu durum, güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin lise eğitimleri sırasında bu konulara daha fazla odaklandıkları anlamına gelebilir.

Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis-H Testi sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanları ile sınıf düzeyine yönelik Kruskal Wallis-H Testi Tablosu testi sonuçları

Sınıf	n	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	sd	p
1	32	65.52			
2	31	58.74	.723	3	.868
3	32	65.39			
4	31	64.23			

Tablo 5’te görüldüğü gibi, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyi değişkenine bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($\chi^2=.723$, $p>.05$).

Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarının ders sürelerini yeterli bulma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanları ile ders sürelerini yeterli bulmasına yönelik Mann Whitney U testi sonuçları

Ders sürelerini yeterli bulma	n	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Evet	41	51.16	2097.50			
Hayır	85	69.45	5903.50	1236.50	-2.636	.008*

* $p<.01$

Tablo 6’da görüldüğü gibi, müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının, ders sürelerini yeterli bulma değişkenine bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann-Whitney U testi sonucunda, dersi yeterli bulmayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık oluşturduğu bulunmuştur ($U=1236.50$, $p<.01$). Bu sonuçlar doğrultusunda müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin ders sürelerini yeterli bulmaması temel müziksel işitme okuma ve yazma içerisinde yer alan bilgileri öğrenmelerini olumsuz etkilediği söylenebilir.

Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarının solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanları ile solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulmalarına yönelik Mann Whitney U testi sonuçları

Solfej ve teori alanında kendilerini yeterli bulma	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Evet	45	69.42	3124.00	1556	-1.358	.175
Hayır	81	60.21	4877.00			

Tablo 7’de görüldüğü gibi, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulma değişkenine bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama başarı testi toplam puanlarının solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulma türüne göre anlamlı bir fark bulunmamıştır (U=1556, p>.05).

Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanlarının Üniversitede müzik eğitime başlamadan önce Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma eğitimi almaları değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Batı müziği teori ve uygulama dersi başarı puanları ile üniversitede müzik eğitime başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almalarına yönelik Mann Whitney U testi sonuçları

Üniversitede müzik eğitime başlamadan önce müziksel İşitme, Okuma ve Yazma eğitimi almaları	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Evet	106	67.45	7149.50	641.50	-2.795	.005*
Hayır	20	42.58	851.50			

*p<.01

Tablo 8’de görüldüğü gibi, müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama başarı testi toplam puanlarının, Üniversitede müzik eğitime başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları değişkenine bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Mann-Whitney U testi sonucunda, üniversiteye başlamadan önce müziksel işitme okuma ve yazma dersi alan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık oluşturduğu bulunmuştur (U=1223, p<.01). Bu sonuçlar doğrultusunda üniversitede müzik eğitime başlamadan önce müziksel işitme okuma ve yazma eğitimi alanına yönelik ders alan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi içerisinde yer alan müzikte basit ve bileşik ölçü, ritmik kalıplar, anahtar kavramı, aralık ve ton bilgisi, akorların kurulumu vb. gibi konulara daha fazla hakim oldukları, kendilerini ders içerisinde daha rahat hissettikleri söylenebilir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersine yönelik bilgilerinin değerlendirilmesi ile mezun oldukları lise türü, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, ders sürelerini yeterli bulmaları, solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulmaları ve üniversitede müzik eğitime başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları değişkenleri açısından ele alınmış, elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, batı müziği teori ve uygulama dersi müzikte basit ve bileşik ölçü, müzikte ritim ve ritmik kalıplar, anahtar bilgisi, aralık ve ton bilgisi, akorların kurulumu, solfej ve

diktelerde kullanılan temel müzikal ifadeler, majör ve minör diziler ve yedili akorların oluşumu alt boyutlarına çalışma grubunun %62.85'i doğru cevap vermiştir. Fakat verilen doğru cevap sayısının batı müziği teori ve uygulama dersinin iki döneme düşürülmesinden dolayı yetersiz olduğu düşünülmektedir. Müzik öğretmeni adayları için temel bir konu olan müzikte ölçü, müzikte ritim ve anahtar kavramı sorularına verilen yanlış cevap sayısının hiç olmaması ya da çok az olması beklenirken bu temel konulardan oluşan sorulara verilen yanlış cevapların yüksek olması yetişecek olan öğretmen adaylarının müziksel alan bilgisi açısından zayıf kalmasına sebep vermektedir. 2018 müzik öğretmenliği programında batı müziği teori ve uygulama dersinin iki döneme düşürülmesi müzik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyine göre müzikte ölçü, müzikte ritim ve anahtar kavramı gibi temel konuları ve mesleki donanımları için gerekli kök ve çevrim akorların kurulumu, solfej okuma ve dikte yazmada kullanılan gerekli müzikal ifadeler, majör ve minör diziler, yedili akorların oluşumu gibi konuları yapamadıklarını ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca müzik eğitimi anabilim dalına tercih yapabilmek için 800.000 barajının getirilmesiyle birlikte güzel sanatlar lisesi mezunu öğrencilerin sayısal ve sözel derslerinde orta seviyede olmasından ötürü müzik eğitimi anabilim dalına tercih yapamamalarına neden olmaktadır. Bu da müzik eğitimi anabilim dalını okuyacak olan diğer liselerden mezun olan öğrencilerin oranının daha fazla olmasına bundan ötürü de batı müziği teori ve uygulama ders konularının öğrenciye sadece iki dönem içerisinde öğretilmesinin problem yaratacağını karşımıza çıkarmaktadır. Üçer vd., (2023) tarafından yapılan araştırmada müzik öğretmenliği bölümlerine 800.000 barajının gelmesinden ötürü öğrencilerin alan derslerini olumsuz etkilediğini; Batı müziği teori ve uygulama dersinin iki döneme düşmesi ilgili Saydam (2018) tarafından yapılan araştırmada müziksel işitme, okuma ve yazma dersinin yeterince yapılmamasın öğrencilerin bilgi ve becerilerini etkileyeceğini; Uçan (2018) tarafından yapılan araştırmada müzik öğretmeni adaylarının iyi bir düzeyde nota, aralık, tonalite, solfej ve ritim gibi becerilere sahip olmaları için batı müziği teori ve uygulama dersinin en az dört dönem olması gerektiğini; Çevik (2018) tarafından yapılan araştırmada müziksel işitme, okuma ve yazma dersinin müzik öğretmeni adaylarına müziksel bilgi, beceri, müziksel dinleme ve söyleme gibi yeterlikler kazandırdığını fakat dersin iki dönem olduğu için yetersiz kaldığını vurgulamıştır. Bu düşünceler çerçevesinde batı müziği teori ve uygulama dersinin piyano eğitimi, çalgı eğitimi, koro eğitimi, armoni eğitimi ve ses eğitimi gibi diğer alan dersleri ile de etkileşimli olduğu ve bu bağlamda batı müziği teori ve uygulama dersinin müzik öğretmenliği lisans programında sadece iki dönem yer alması, müzik öğretmeni adaylarının basit ve bileşik ölçü, ritmik kalıpları ayırma, farklı anahtar okuma, aralık ve ton bulma, akorların oluşumu, solfej seslendirirken kullanılan gürlük, hız ve süslemeler gibi temel müzik terimleri, majör ve minör diziler ve kök ya da çevrim konumunda kurulan akorlara yönelik bilgilerinin yetersiz olmasına neden olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar ışığında, öğretmenlik becerileri için en önemli olan müzikte basit ve bileşik ölçüler, ritim ve ritmik kalıplar, farklı anahtarlarla yazılmış notaları okuma, aralık ve tonalite bulma, akor oluşumu, müziksel okuma ve yazmada kullanılan temel müzik terimleri, majör ve minör diziler, yedili akorlar gibi konuların iki dönemde yeterli bir şekilde öğrenilemediği göz önüne alındığında, müzik eğitimi anabilim dalı programlarına batı müziği teori ve uygulama dersinin en az dört dönem süreyle yerleştirilmesi gerekmektedir. Bu sayede, eğitim fakültelerinde öğrencilere müzikte daha kapsamlı bir eğitim sunulabilir.

Bunun yanı sıra, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının güzel sanatlar lisesi mezunu öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık sergilediğini ortaya koymuştur. Güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin müziksel işitme, okuma ve yazma dersini 4 yıl boyunca almaları, batı müziği teori ve uygulama dersine olan hazır bulunuşluk düzeylerini olumlu yönde etkilemiştir. Burç ve Şen (2019) tarafından yapılan araştırmada, güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin makamsal dikte yazma becerilerinde diğer liselerden mezun olanlara göre anlamlı bir farklılık olduğu belirlenirken; Gençel Ataman (2013) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının müziksel işitme, okuma ve yazma başarı puanlarının mezun

oldukları ortaöğretim türüne bağlı olarak anlamlı bir fark göstermediği görülmüştür. Ayrıca, Ece & Kaplan (2008) tarafından yapılan araştırma İzzet Baysal Üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalı özel yetenek sınavına giren öğrencilerin işitme puanlarının güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Elde edilen bulgular Ataman (2013)'nin sonuçlarıyla çalışmakta, Burç ve Şen (2019) ile Ece ve Kaplan (2008)'nin sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Bu bağlamda, güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin 4 yıllık lise eğitimleri süresince müziksel işitme okuma ve yazma dersinde edindikleri bilgi ve becerileri lisans eğitimlerine aktarabildikleri söylenebilir. Bu sonuçlar ışığında Yüksek Öğretime giriş sınavlarında uygulanan 800.000 barajının kaldırılıp, güzel sanatlar lisesinden gelen öğrencileri daha fazla müzik eğitimi anabilim dallarında sınava girmeleri önerilmektedir. Bu şekilde, müzik yeteneklerine sahip olan öğrencilerin üniversite düzeyinde daha ileri düzeyde müzik eğitimi alma fırsatı elde etmeleri sağlanabilir.

Diğer yandan, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanları öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark göstermemiştir. YÖK 2007 müzik öğretmenliği programında müziksel işitme, okuma ve yazma dersi 3 yıl altı dönem verilirken YÖK 2018 yeni öğretmen yetiştirme lisans programı bağlamında müzik öğretmenliği lisans programında dersin adı “Batı Müziği Teori ve Uygulama” şeklinde değiştirilerek dersin sadece 1 yıl ve iki dönem verilmesi öğrencilerin müziksel işitme, okuma ve yazmaya yönelik bilgilerini bir sonraki sınıfa aktaramamasına yol açtığı düşünülmektedir. Bu bağlamda batı müziği teori ve uygulama dersinin sınıf düzeyine göre fark yaratmaması öğrencilerin temel nota, aralık tonalite, şarkı besteleme ve eser analizi yapma gibi becerilere sahip olamamasına dolayısıyla bireysel çalgı eğitimi dersi, çoksesli koro dersi, piyano eğitimi dersi, armoni ve eşliklime dersi ve ses eğitimi dersi gibi müzik öğretmenliği programı içerisinde yer alan diğer müzik alan dersleri ile de problem yaşamasına neden olacağı düşünülmektedir. Sağer vd. (2013) tarafından yapılan çalışmada birinci, ikinci ve üçüncü sınıf müziksel işitme, okuma ve yazma dersi alan öğrencilerin diğer müzik alan derslerinde özellikle müziksel çalma alanında başarılı oldukları sonucuna ulaşmıştır. Elde edilen bulgular Sağer vd., (2013)'nin sonuçlarıyla çalışmaktadır. Bu çelişki normal olduğu kabul edilebilir çünkü 2007 yılında uygulanan müzik öğretmenliği programında müziksel işitme, okuma ve yazma (MİOY) dersi altı dönem zorunlu olarak verilirken öğrencilerin okudukları sınıfa göre müziksel işitme okuma ve yazma bilgilerini geliştirebildikleri ancak 2018 programında batı müziği teori ve uygulaması adıyla iki döneme düşürülmesiyle öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersini bir diğer döneme aktaramadıkları söylenebilir. Bu sonuçlar ışığında eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında batı müziği teori ve uygulama dersi içerisinde yer alan konuların, sınıf düzeyine göre basitten karmaşığa ve planlı bir şekilde kolaydan zora doğru işlenmesi ve sınıf düzeyine göre dersin programa en az dört dönem koyulması önerilmektedir. Bu şekilde, öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerini daha sağlam bir temel üzerine inşa ederek, ilerleyen dönemlerde daha karmaşık konuları anlamaların kolaylaşması ve öğrencilerin konuları daha derinlemesine öğrenmelerini sağlayarak müzik eğitimine daha kapsamlı bir şekilde hazırlanmalarını desteklemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanlarının, ders sürelerini yeterli bulmayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık oluşturduğu bulunmuştur. Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin mesleki donanımları için gerekli olan batı müziği teori ve uygulama dersini yeterli bulmamaları hem dersin iki dönem olması hem de müziksel işitme, okuma ve yazma ile ilgili öğretilen konuların yoğun olmasından dolayı kalıcı öğrenmenin sağlanamamasına sebebiyet vermektedir. Teke (2019) tarafından yapılan çalışmada öğretim elemanlarının batı müziği teori ve uygulama dersinin içerik ve süre bakımından yeterli olmadığını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Teke (2019)'nin araştırmasıyla benzerlik göstermektedir. Bu bağlamda batı müziği teori ve uygulama dersinin iki dönem

olması dersi verimli bir süre içerisinde işlemek için yeterli değildir. Öğrencilerin ders sürelerini yeterli bulmamaları, öğrendikleri temel müziksel bilgileri diğer müzik alan dersleri ile etkileşimli kullanamamalarına sebep olabilir.

Araştırma sonuçlarına göre, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama başarı testi toplam puanları solfej ve teori alanlarında kendilerini yeterli bulma türüne göre anlamlı bir fark göstermemiştir. Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin kendilerini solfej ve teori alanlarında yeterli bulamamaları özyeterlikleri ile ilişkilendirilebilir. Sonuç olarak çalışma grubunun solfej ve teori alanında performanslarını ve becerilerini ortaya çıkaracak özyeterlik algılarının olmadığı söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına göre, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama başarı testi toplam puanlarının üniversiteye başlamadan önce müziksel işitme okuma ve yazma dersi alan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık oluşturduğu bulunmuştur. Öğrencilerin müzik öğretmenliği bölümlerini kazanmadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma alınana yönelik hazır bulunuşluk düzeylerini desteklemek amacıyla yapılan ön hazırlık, öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersine yönelik bilişsel, duyuşsal ve devinişsel kazanımlarını destekleyebilir. Literatürde üniversiteye başlamadan önce müziksel işitme okuma ve yazma dersi alan öğrenciler ile ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Üniversitede müzik eğitimine başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi alan öğrencilerin solfej, müzikte ölçü, ritim, müzik teorisi vb. gibi konulara hakim oldukları, batı müziği teori ve uygulama ders sürecinde kendilerini rahat hissettikleri söylenebilir. Bu bağlamda müziksel temel becerilerini önceden kazanmış olan öğrenciler, bu derslerde daha hızlı ilerleme kaydedebilir ve daha detaylı öğrenme geliştirebilirler. Ayrıca ders materyallerini daha kolay anlayabilir ve ders içerisinde aktif bir şekilde uygulayabilirler.

5. Kaynakça

- Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 23-28.
- Ataman, Ö. G. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının müziksel işitme okuma yazma dersleri başarılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi (Balıkesir üniversitesi örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 455-472.
- Burç, N., & Şen, Y. (2019). Müzik eğitimi alan öğrencilerin müziksel işitme dersinde makamsal dikte yazma becerilerinin belirlenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 8(64), 1817-1834.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı istatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum* (28. baskı). Pegem Akademi.
- Çevik, S. (2018). *Yükseköğretim kurulu başkanlığı müzik öğretmenliği lisans programının tanıtımı ve uygulama esaslarının görüşülmesi*.<http://www.muzed.org.tr/?p=1194> adresinden 10.10.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Demir, A. (2021). *Sorular ve araştırmalarla müzik kuramları*. Müzik Eğitimi.
- Demirci, B. (2017). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme politikaları ve temel sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 1067.
- Demirel, Ö., & Kaya, Z. (2002). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Pegem Akademi.
- Demirel, Ö., Kaya, Z., & Kiroğlu, K. (2020). Eğitim ile ilgili temel kavramlar. *Eğitime giriş* içinde (ss.3-4). Pegem Akademi.

- Ece, A. S., & Kaplan, S. (2008). Müziksel algılama işitme, okuma, yazma ses ve çalgı yeteneği arasındaki ilişkilerin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 285-296.
- Elhankızı, A. (2008). *Müziğin temel kuramları*. Eğitim Akademi.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma yöntemi-kavramlar-ilkeler-teknikler* (16. baskı) Nobel Akademi.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28, 563-575.
- Oral, B., & Çoban, A. (2020). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Özdemir, O. (2019). Müziksel işitme okuma ve yazma dersinin ölçme-değerlendirme uygulamaları üzerine. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 5(9), 43-64.
- Özgür, Ü., & Aydoğan, S. (2009). *Müziksel işitme okuma eğitimi ve kuram-1* (5. baskı). Gazi Kitabevi.
- Sağır, T., Gürpınar, E., & Zahal, O. (2013). Müziksel işitme-okuma-yazma dersi ile diğer alan dersleri arasındaki ilişkilerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Fine Arts*, 8(2), 305-314.
- Saydam, R. (2018). *Yeni programın uygulanmasını bir yıl erteleyelim; olgunlaştırarak, birliktelik sağlayarak gelecek yıl uygulamaya koyalım*. <http://www.muzed.org.tr/?p=1194> adresinden 12.11.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri* (2. baskı). Müzik Eğitimi.
- Teke, E. (2019) *Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki müziksel işitme okuma ve yazma derslerinin içerik bakımından karşılaştırılması*. (Tez No. 590120). [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum* (4. baskı). Arkadaş.
- Uçan, A. (2018). *Müzik öğretmenliği lisans programı (2018)'na ilişkin görüş, düşünce, eleştiri ve öneriler*. <http://www.muzed.org.tr/?p=1194> adresinden 12.11.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Üçer, Ö., Yılmaz, G., Gürer, M., & Sonsel, Ö.B. (2023). Instructor opinions on measurement, selection and placement center (mspc)'s prerequisite for music teaching programs, *E-International Journal of Educational Research*, 14(3), 283-297. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1279576>
- Yalçın, H. (2017). Türkiye'de mesleki müzik eğitimi veren kurumların mevcut durumları. *Online Journal of Music Sciences*, 2(3), 37-66.
- Yaşmut, B. (2013). *Piyano eğitiminin müziksel işitme, okuma ve yazma davranışlarına etkisi*. (Tez No. 356789). [Yüksek Lisans Tezi Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yüksek Öğretim Kurumu. (2018). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> adresinden 2.11.2023 tarihinde erişilmiştir.